

Коли тіло Гуса згоріло, його прах разом із землею, де він лежав, зібраний і кинутий до Рейну. Його гонителі були упевнені, що вони викоринили істину. Та вони навіть і не підозрювали, що прах, віднесений в океан, стане схожий на насінини, розсіяні по всіх країнах, які принесуть плід через проповідників істини у нових місцях [2].

Після цієї страти почалися Гуситські війни, що тривали півтора десятиліття: чеські повстанці розбили безліч європейських армій, пустивши кров лицарства з усього континенту.

Отже, діяльність Яна Гуса відіграла важливу роль у долі Чехії та для майбутнього Європи. Саме він і гуситський рух - перша європейська соціальна революція, дали пролог для Реформації XVI ст. Ян Гус - людина, яка не боялася того, що вважає правильним і праведним, сміло йшла проти системи, наскільки сильною вона б не була.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гус Ян. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%BD_%D0%93%D1%83%D1%81 (дата звернення: 17.05.2020 р.)
2. URL: <https://www.baptyst.com/yan-gus-tsina-bogobijnyh-pryntsypiv/> (дата звернення: 17.05.2020 р.)
3. URL: <http://c4u.org.ua/ian-gus-ne-zrechusia/> (дата звернення: 17.05.2020 р.)
4. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. посібник /В. І. Яровий, П. М. Рудяков, В. П. Шумило та ін. К.: Либідь, 2003. 632 с.

*Кривчук Катерина
Науковий керівник –доц. Петришин Г. Р.*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ В УКРАЇНІ

В Україні відбувається процес трансформації соціально-економічної системи, що суттєво впливає на класотворення основних соціальних груп. Метою нашого дослідження є виявити особливості та перспективи становлення середнього класу в Україні.

Під поняттям «середній клас» здебільшого розуміють соціальну групу суспільства, що вирізняється стійкими доходами, достатніми для задоволення широкого кола матеріальних, соціальних і культурних потреб. До нього, як правило, відносять людей, які мають високий рівень освіти та кваліфікації і займають у суспільстві проміжне становище між вищим та нижчим класами.

В Україні вагомий внесок у дослідження теоретико-методологічних проблем середнього класу, особливостей його становлення і розвитку зробили О. Балакірева, Є. Головаха, Е. Лібанова та ін. [1; 2; 3]. Аналіз вітчизняних праць дозволяє виділити два основні підходи до проблеми сформованості середнього класу в нашому суспільстві, а саме: відсутності сформованого середнього класу, що зумовлено модернізацією економічної системи; наявності сформованого середнього класу, але з нечітко визначеними категоріями населення, які можуть бути віднесені до нього.

Класичне визначення середнього класу – це сукупність соціальних верств населення, які за своїм матеріальним становищем характеризуються як небідні згідно з нормами соціальної забезпеченості прийнятими у державі, мають потенціал соціальної мобільності та характеризуються відносною стійкістю перед проявами державної нестабільності. Загалом тлумачення поняття «середній клас» залежить від того, який критерій обрано за основу для визначення цього прошарку населення. Виходячи з практичного досвіду міжнародного співтовариства, критеріями визначення цього класу вважають: середній для даного регіону рівень доходу, структуру витрат і споживання, обсяг накопичених заощаджень і рівень майнового забезпечення, рівень освіти і кваліфікаційний статус, стійка самоідентифікація із середнім класом, позитивне сприйняття ступеня власної адаптованості до ринкових реформ, орієнтація на цінності власних досягнень.

Традиційними індикаторами, які беруться за основу для аналізу характеристик середнього класу є: матеріально-майновий стан, професійний статус («білі» та «сині» комірці), рівень освіти. Одним з головних стратифікаційних критеріїв належності до середнього класу виступає рівень доходу достатній для задоволення першочергових життєвих потреб та

реалізації зростаючих потреб. А результуючим чинником ідентифікації представника середнього класу є активна громадянська позиція.

Проте у кожній країні середній клас володіє тією або іншою специфікою. Близькими і легко порівнянними є критерії освіти і стилю життя. Найбільше розбіжностей спостерігається по матеріально-майновим критерієм. Так, в Західній Європі приналежність до середнього класу визначається наявністю заощаджень, а в США - широким використанням кредиту. У цих країнах середній клас становить більшість населення - від 60 до 80%. До даної категорії відносять лікарів, викладачів і вчителів, інженерно-технічну інтелігенцію (включаючи всіх службовців), середню і дрібну буржуазію (підприємців), висококваліфікованих робітників, керівників (менеджерів). До складу середнього класу країн Східної Європи відносять лікарів, вчителів, державних службовців невисокого рангу, власників малих підприємств і підприємців середньої руки, працівників торгівлі, військовослужбовців, журналістів, кваліфікованих робітників, викладачів вузів і науковців, фермерів. Частка середнього класу у цих країнах становить за різними оцінками від 12 до 25%.

До основних шляхів формування середнього класу в Україні віднесемо: трансформація верств населення, що близькі за функціями до середнього класу у радянський час; вміло проведена приватизація державних об'єктів та підприємницька діяльність молоді, що дозволила набути власність.

За ознакою рівня життя до середнього класу в Україні можна віднести лише близько 10% населення, які представлені вітчизняними фінансово-промисловими групами, керівництвом холдингових компаній, крупних і середніх підприємств, державними службовцями вищого рангу.

Слід зазначити, що у структурі населення України є певна частина людей з високою професійно-освітньою підготовкою, яка отримує достатньо високі доходи, однак не може бути віднесена до середнього класу, оскільки їх діяльність пов'язана з тіньовим капіталом та бізнесом.

Потенційним джерелом формування середнього класу нашого суспільства є прошарок, який має достатній освітній, культурний та економічний потенціал. Проте проблема ідентифікації середнього класу в Україні обумовлена незавершеністю трансформаційних процесів, одним з наслідків яких є «розірваність ланцюга «освіта – професія – доходи»» [4]. Результати соціологічних опитувань Центра Разумкова стосовно приналежності до середнього класу, свідчать, що у 2003 році до середнього класу себе відносили 56,2% населення, 2008 – 50,7%, а дані за 2011 рік становлять лише 44%. Тенденція до зниження ідентифікації із середнім класом пояснюється такими причинами: відсутність рівноваги між ринком праці та кваліфікованим професіоналами, криза ідентичності, клановий принцип побудови економічних стосунків, непостійна зайнятість.

Наявність в українському суспільстві середнього класу як одного з елементів соціальної структури суспільства не викликає сумніву, але його кількісний та якісний склад викликає застереження. Сьогодні в Україні саме матеріальне становище є вирішальним чинником соціальної диференціації населення. Для формування повноцінного середнього класу необхідна підтримка з боку державної влади, стабільність політичної та економічної системи країни, створення сприятливих умов для розвитку малого, середнього бізнесу та фермерських господарств, посилення соціальних позицій представників наукової, технічної, гуманітарної та творчої інтелігенції, створення умов для діяльності громадських організацій та партій, що виражають інтереси представників середнього класу.

Висновки. Становлення потужного середнього класу в Україні необхідно пов'язувати з перспективами розвитку. Позаяк підвищення його соціально-економічного самопочуття потребує структурної перебудови сучасної економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балакірева О.М. Процеси соціальної мобільності в сучасному українському суспільстві. Ін-т екон. та прогноз. НАН України. К., 2014. 288с.
2. Головаха Є. І. Изменение социальной структуры и формирование среднего класса в Украине. Трансформирующееся общество. Киев, 2000. С. 112 – 126.
3. Лібанова Е. М. Соціальна стратифікація українського суспільства: спроба статистичного визначення та вимірювання. Український соціум. 2003. № 1 (2). С.146-164

4. Красота О. Середній клас в Україні: сутність та класифікаційні ознаки. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/download>

Ткач Юлія

Науковий керівник – доц. Григоровук Н. А.

ВЕРСАЛЬ: ПОЛІТИЧНИЙ І КУЛЬТУРНИЙ СИМВОЛ ФРАНЦІЇ НАПРИКІНЦІ XVII - НА ПОЧАТКУ XVIII СТОЛІТТЯ

Версальський палац і сад називають восьмим чудом світу. Це головний сад планети, де відвідувачів зустрічають поважні мармурові статуї античних богів, цілий комплекс фонтанів та ідеальний ландшафтний дизайн. У всьому тут вражає розкіш, яка не припиняє дивувати впродовж кількох століть.

Актуальність досліджуваної проблеми полягає в тому, що двір, зосереджений у Версалі і створений Людовіком XIV, вплинув не тільки на культурний розвиток Франції, а й на політичне життя королівства і всієї Європи. Версаль був не просто будинком, де жив король. Тут вирішувалися найважливіші державні справи, приймалися послі інших держав. І зараз, кажучи про Францію раннього нового часу і її політичний устрій, заснованому на системі жорстко централізованої королівської влади, не можна не згадати про Версаль, який був в цей період символом французького абсолютизму.

Зважаючи на актуальність вибраної теми, можна поставити перед собою мету дослідити роль Версаля в житті французького суспільства кінця XVII –початку XVIII століття.

Шляхом складних підрахунків, дослідники вирішили обчислити вартість Версальського дива, прирівнюючи тодішній лівр до вартості срібла. Вони дійшли до фантастичної цифри еквівалентом 260 мільярдів євро. Однак, дороговизна і краса архітектури – це не все чим вирізнявся Версаль у XVII–XVIII століттях. Ключовим аспектом Версаля був його вплив на тодішнє суспільство. Що ж до актуальності даної проблеми дослідження, то вона полягає в тому, що двір, зосереджений у Версалі і створений Людовіком XIV, вплинув не тільки на культурний розвиток Франції, а й на політичне життя королівства і всієї Європи. Версаль був не просто будинком, де жив король. Тут вирішувалися найважливіші державні справи, приймалися послі інших держав. І зараз, кажучи про Францію раннього нового часу і її політичний устрій, заснованому на системі жорстко централізованої королівської влади, не можна не згадати про Версаль, який був в цей період символом французького абсолютизму.

Історію його створення варто розпочати з XVII століття, коли світська влада, наслідуючи владу церковну, захотіла впливати на уми людей і суспільну свідомість, а королі представляли себе людьми особливої породи, вищого порядку, ніж всі інші. Саме Божественне провидіння своєю волею піднесло їх над простими смертними.

Людовік XIV був наймогутнішим європейським монархом, тому пишне звеличення влади стало частиною його політичної програми. Спочатку королівський палац планували побудувати в Парижі. Для цього з Італії був викликаний сам великий Берніні. Однак цей грандіозний задум так і не був здійснений. Волею долі символом абсолютної монархії став Версаль.

Причин чому Людовік XIV вирішив звести Версальський палац називають декілька. Одні вважають, що він створив його для своєї коханої Лавальєр. Ще однією версією є те, що в розташованому у Парижі Луврі – резиденції французьких королів, було небезпечно, відтак молодий король вирішив збудувати новий палац за межами міста. Третя причина – прозаїчна. І вона говорить, що поштовхом до зведення палацу була проста заздрість, яку пережив король, побачивши замок свого міністра фінансів у Во-ле-Віконт. У результаті Людовік XIV прийняв рішення, що його палац повинен перевершити за розкішню всі. Він найняв ту саму команду майстрів, яка працювала у Во-ле-Віконт: архітектора Луї Лево, художника Шарля Лебрена і ландшафтного архітектора Андре Ленотра та наказав їм створити таку споруду, яка повинна перевершити палац міністра за розмірами та розкішню у сто раз [5]. Таким чином Версальський палац став апофеозом забаганкам екстравагантного «Короля-Сонце», як любив називати себе Людовік XIV. Деякі психологи люблять шукати коріння безмежної любові